

mamei e judecat în funcție de succesul copilului”. Nereușitele, nerealizările copiilor sunt percepute ca eșecuri ale carierei psihologice ale mamei. Dar amenințările asupra identității femeii nu au o influență atât de mare, încât să o conducă spre ideea de sinucidere.

Bărbații au un mod de viață care este într-o permanentă legătură cu „evenimentele slujbei”. Aceștia se centrează mai mult pe problemele ivite din performanțele profesionale și dificultățile economice. Rolul său de părinte și familist se rezumă în „a aduce bani în casă”. Amenințările care-l pot conduce la ideea sinuciderii sunt acelea care vizează rolul ocupațional al bărbatului. În funcție de capacitățile sale, bărbatul poate fi recompensat (îi crește venitul, este promovată etc.) sau sancționat (își pierde slujba), ceea ce nu se întâmplă cu femeile.

De ce riscul sinuciderilor la bărbați crește o dată cu vârsta? Puternic ancorat în viața socială, identitatea bărbatului este grav zdruncinată de amenințările societății. Unui bărbat în vârstă de 40 de ani care își pierde slujba îi va fi foarte greu să-și înlocuiască rapid suportul identității: prietenii de serviciu, veniturile etc. Când bărbatul se pensionează aceste amenințări încetează aproape cu desăvârșire.

Florența Jitec
— studentă —

Studii în domeniul Sociologiei, Criminologiei, Devianței și Dreptului („Contemporary Sociology. A Journal of Reviews” vol. 22, Number 4, July 1993)

„Contemporary Sociology. A Journal of Reviews” este o publicație bilunară, patronată de Asociația Sociologilor Americani și cuprinde recenziile făcute de membrii asociației unor cărți și reviste de specialitate din: S.U.A., Polonia, Italia, Franța, Grecia, Canada, Israel, Ungaria etc.

Revista reușește să prezinte cititorilor cele mai noi volume apărute în diferite ramuri și domenii ale sociologiei cum sunt, de pildă, sociologia științei, identitățile colective și naționalismul; ierarhiile sociale; sociologia educației; procesele și instituțiile politice; sociologia urbană și demografia; sociologia devianței și sociologia medicală; sociologia culturii ș.a.

Specialiștii din domeniul criminologiei, devianței și dreptului sunt informați, de exemplu, despre ultimele lucrări ale lui Irwin Garfinkel „*Assuring Child Support: An extension of Social Security*”, Eleonor E Maccoly și Robert Mnorkin *Dividing the Child: Social and Legal Dilemmas of Custody* sau a lui Petti Alasuntari: *Desire and Craving: A Cultural Theory of Alcoholism*.

Date consistente despre prevenirea comportamentului antisocial și criza penitenciarelor le oferă cărțile lui Joan McCord și Richard E. Tremblay, *Prevenirea comportamentului antisocial: Intervenții de la naștere până în adolescență*, a lui Robert Y. Thorkton *Prevenirea crimei în America și Japonia: studiu comparativ și cea a lui Mark Colvin, Penitenciarul în criză*.

Lucrarea *Prevenirea comportamentului antisocial. Intervenții de la naștere până la adolescență*, scrisă de Joan McCord și R.E. Trembley, poate juca un rol important în documentarea asupra cercetărilor experimentale legate de dezvoltarea comportamentului antisocial și delinquent. Cele 16 capitole sunt rezultatul unui simpozion asupra studiilor longitudinale, organizat de Societatea Internațională pentru Studiul Dezvoltării Comportamentului și care a avut loc în 1993, în Finlanda.

Ele prezintă o varietate de metodologii, de la tratamentul „orb” la controlul comparativ al desenelor, care au fost aplicate în 3 perioade ale dezvoltării copilului: anii de copilărie și prescolaritate; anii școlii medii; perioada adolescenței.

Capitolele nu sunt toate de aceeași calitate și unele sunt mai accesibile decât altele. Oricum ele includ câteva exemple reușite de cercetare experimentală longitudinală.

Volumul debutează cu comentariile doamnei Lee Robins asupra rolului cercetării experimentale în etiologia comportamentului antisocial. Materialul, pe care ea îl prezintă, amintește de

unele părți din publicațiile sale anterioare care au impresionat prin cunoașterea metodologiei și, în special, prin exemplificarea implicațiilor pe care le au testarea ipotezelor cauzale.

Dintre cele trei secțiuni ce cuprind experimente de prevenire a comportamentului antisocial, în perioada copilăriei, se cuvin a fi notate evaluările lui Weikart și Schweinhart asupra programului preșcolar inițiat de Perry.

În esență, programul este conceput pentru copii negri, săraci. Față de alte proiecte de evaluare asemănătoare, acest studiu include și urmărirea tinerilor până la 15–19 ani și aprecierea multiplelor rezultate (terminarea liceului, angajarea, sănătatea, procentul de încălcare a legilor etc.)

Autorii afirmă că, în pofida câștigurilor, limitate, în inteligență, beneficiile semnificative, pe termen lung, decurg din experiențele educaționale ale copilăriei.

Cele cinci capitole dedicate vârstei mijlocii includ perspectivele foarte diferite asupra prevenirii comportamentului antisocial.

DuPaul și Barkley revăd efectele methylphenidatului (M.P.H. — o formă generică a Ritalinului) asupra interacțiunii dintre copii cu defecte de atenție și tulburări de hiperactivitate și părinți, profesori ori prieteni. Ei au demonstrat că, comportamentul copiilor este determinantul primar al comportării celorlalți și că M.P.H. ajută la depășirea crizei dintre acești copii și mediu.

Următoarele 2 capitole relatează despre studiile care, așa cum nota Farrington în concluzii, reprezintă probabil capodopera studiilor moderne de cercetări experimentale longitudinale.

Tremblay și colaboratorii lui raportează rezultatele obținute după 3 ani de observări a unor tineri din Montreal, aleși la întâmplare. Acest experiment a fost conceput să prevină comportamentul delinvent, ce apare înainte de 12 ani, prin intervenția părinților.

Pe de altă parte, Mawkins și colegii săi au inițiat un program de intervenție a părinților, profesorilor și cercetătorilor, pentru a-i ajuta pe copii să depășească momentele dificile legate de trecerea la diferite trepte de școlarizare, propunându-și să reducă ratele agresiunii, abuzului de alcool și delincvenței.

Ambele grupuri de cercetători au arătat că intervențiile lor au funcționat, deși contribuția precisă a părinților explică succesul lui Tremblay.

Secțiunea finală prezintă un interes mai mic, o excepție notabilă fiind studiul condus de Laud care include o examinare sistematică a efectelor deteriorării unui program de supraveghere intensivă a celor ce încalcă legea.

În ultimul capitol David Farrington oferă nu doar o perspectivă asupra monumentalității programelor de cercetare a dezvoltării umane și a comportamentului criminal, dar și ipotezele sau considerațiile lui asupra trecutului și prezentului cercetărilor longitudinale experimentale.

În volumul *Prevenirea crimei în America și Japonia. Studiu comparativ* Therton face o comparație, în detaliu asupra naturii crimei în S.U.A. (Salem) și Japonia (Kawagoe). Comparații atente sunt făcute între trăsăturile criminogene ale celor două orașe, între programele particulare de prevenire și control a crimei.

Lucrarea este împărțită în 15 capitole, bine delimitate, care oferă cititorilor un acces rapid la compararea subiectelor. De exemplu, implicarea cetățenilor în combaterea infracțiunilor, sistemele educaționale, tribunalele pentru tineri etc.

Cititorul poate observa diferențele importante dintre cele două orașe dar și similaritățile. Este interesant faptul că, atât în Salem cât și în Kawagoe s-a dezvoltat conceptul de „community policing” (poliția comunitară) care a prins rădăcini în S.U.A. și s-a răspândit ca o mișcare socială de-a lungul țării și nu doar ca o simplă concepție teoretică ce stă la baza activității poliției.

În mod evident, există unele limitări ale cărților de acest gen, dar ele aduc informații pentru cei interesați în comparația transculturală a crimelor și programelor de prevenire a lor.

Rezervele pe care specialiștii și le pot exprima față de acest volum pot fi legate de reprezentativitatea celor două orașe, pe de o parte, și de frecvența amestecare a datelor provenite din surse diferite, pe de altă parte. Dacă până acum, cititorii au putut afla despre programele de prevenire a comportamentului delinvent, redăm, în continuare, cum crede Mark Colvin că poate fi depășită criza penitenciarelor.

Studiul prezentat este rolul cercetărilor desfășurate de Departamentul de Corecție din New Mexico, care realizează o contribuție majoră la rezolvarea întrebării: „*Cum poți să-i ții pe prizonieri în siguranță și ordine și să-i faci și productivi?*”

Colvin argumentează că închisorile pot realiza aceste obiective doar prin stimularea locatarilor să se autoguverneze asemenea celor din funcțiile administrative în programele de reabilitare. Acești locatari, oficialii închisorii și ofițerii pot oferi o bază de stabilitate. Dacă nu există programe de activitate la care deținuții să participe, dacă acești controlori informali nu au permisiunea să-i informeze, violența și dezorganizarea vor crește ajungându-se, în cazuri extreme, la răzmeriță.

Autorul aduce drept exemplu în acest sens cazul penitenciarului din New Mexico (închisoare statală cu regim de maximă securitate), care, în 1980, a explodat într-o răzmeriță sângeroasă. Cauza acestei revolte a fost ineficiența strategiei de control dezvoltată de oficialii închisorii. Ei au crezut că pot conduce penitenciarul fără participarea deținuților la guvernare. Apoi, au distrus rețeaua de distribuire ilicită a drogurilor în închisoare, eliminând o altă sursă de stabilitate.

Astfel, în mod paradoxal, eforturile de a crește disciplina au avut efecte opuse, în 1975–1980 crescând violența iar în 1980 producându-se tulburarea ce a dus la uciderea a 33 de deținuți.

Analiza lui Colvin este făcută cu atenție, detaliată și bine susținută de argumente. Dovezile lui sunt credibile pentru că: în 1975 a fost consilier în acest penitenciar, câțiva ani mai târziu a urmărit operațiunea ca planificator din cadrul Biroului Corecțional de Stat, iar în 1980 a avut un rol important în investigarea cauzelor răzmeriței amintite.

După părerea sa, perioada 1975–1980 diferă de perioada anterioară nu doar printr-o nouă strategie de control ci și printr-o maximă dezorganizare prin înlocuiri repetate de cadre de conducere.

Volumul *Penitenciarul în criză* este o carte valoroasă, o descriere profundă și bogată a trecerii închisorii de la ordine și stabilitate la haos și violență.

Ecaterina Balica
sociolog stagiar